

Védőfelszerelések

Használt egyéni védőeszközök levétele, gyűjtése, a keletkezett veszélyes hulladék kezelése

A fokozott fertőzésveszély miatt a használt egyéni védőeszközök megfelelő levétele mellett különösen nagy figyelmet kell fordítani annak helyes gyűjtésére, tárolására, a keletkezett veszélyes hulladékok elszállítására. Mit tehetünk munkatársaink biztonságáért e téren?

A vírus jellemzően cseppfertőzéssel, a fertőzött váladékokkal terjed, direkt vagy indirekt módon. Munkavégzés során az egyéni védőeszközökre kerülhetnek azok a szennyeződések, amelyek fertőzést okozhatnak. Ezért kiemelt jelentősége van a védőeszközök szakszerű levételének, valamint levétel után azok veszélyes hulladékgyűjtő tartályba helyezésének. De vajon a munkatársak tudják, hogyan kell helyesen levenni a használt védőeszközöket úgy, hogy a szennyeződéstől biztonságban legyenek? Tudják, hogyan gyűjtsék az így keletkezett hulladékot? Ehhez minden szükséges körülmény adott?

A fertőzésveszély csökkentése érdekében fokozott figyelmet követel a szennyezett védőeszközök megfelelő, szabályos gyűjtése, tárolása, valamint elszállítása. Előre látható, hogy a veszélyes hulladék mennyisége a korábbiakhoz képest jelentősen meg fog növekedni.

Érdemes átgondolni, hogy a fentiekből milyen teendők, nehézségek adódhatnak, és hogyan kell felkészülni ezek megoldására. Mindennek támogatására az alábbi ajánlásokat fogalmazzuk meg:

- *Becsüld meg, hogy a felelősségi körödbe tartozó szervezeti egységben milyen mennyiségű veszélyes hulladék fog keletkezni!*

Annak érdekében, hogy előre tudd tervezni a szükséges gyűjtőeszközök számát és a hulladékszállítási feladatokat, érdemes előre megbecsülni, hogy körülbelül milyen mennyiségű hulladék fog keletkezni. Ehhez a következő adatokra lehet szükség szervezeti egységenként/zónánként: egy műszakban elhasznált védőeszközcsomagok mennyisége, és a rendelkezésre álló gyűjtőeszközbe biztonságosan elhelyezhető használt védőeszközcsomagok száma.

- *Biztosítsd a COVID-19 járvány során megnövekedett veszélyes hulladékkal arányos mennyiségű, az előírásoknak és szükségleteknek megfelelő gyűjtőzsákok és tartályok rendelkezésre állását!*

A jelenlegi járványügyi helyzetben is az EMMI 12/2017 (VI.12) hatályos rendelete alapján kell végezni az egészségügyi szolgáltatóknál keletkezett veszélyes hulladékok gyűjtését, tárolását, szállítását. A fertőzött, szennyezett védőeszközöket folyadékzáró, a mechanikai sérüléseknek ellenálló zsákokban, légmentesen záródó tartályokban kell gyűjteni és tárolni. Fontos, hogy a gyűjtőeszközök a keletkező hulladékoknak megfelelő mennyiségben és méretben álljanak rendelkezésre.

Mivel számítani kell arra, hogy az intézményben a szokásosnál jóval több veszélyes hulladék fog keletkezni, meg kell tervezni, hogy várhatóan hogyan fog változni a gyűjtőeszközökkel kapcsolatos szükséglet. Gondoskodni kell a gyűjtőeszközök megfelelő mennyiségben és időben történő beszerzéséről, az ellátóhelyekre való eljuttatásáról.

- *Jelöld ki azt a helyet, ahol a személyzet a munkavégzés után a használt védőruházatot le tudja venni!*

Tekintettel arra, hogy az egyéni védőeszközöket a személyzet tagjainak tiszta területen kell felvenni, ezért máshol kell kijelölni a védőeszközök levételének helyét, hogy a tiszta terület lehetőleg ne kontaminálódjon. Ez lehet egy kórterem (általános osztályon, izolált beteg esetén), vagy egy teljes munkaterület, például egy erre a célra kijelölt intenzív osztály, vagy egy sürgősségi osztály elkülönített részlege. Célszerű előre meggondolni, hogy a személyzet a munkavégzés után milyen módon tudja a legbiztonságosabban a védőeszközöket levenni és a veszélyes hulladékgyűjtő tartályokba/zsákokba helyezni. A teljes vízhatlan védőruhát, vagy védőköpenyt, a lábzsákot, valamint a hajvédőt még a szennyezett területen kell levenni, így ezen hulladékok gyűjtésére és az alkoholos kézfertőtlenítő használatára lehetőséget kell biztosítani. A fertőtleníthető, többször használható eszközök részére (szemüveg, arc-pajzs) biztosítsunk fertőtlenítésre szolgáló tartályokat a tiszta területen, ezeket minden, a szennyezett területről történő kilépést követően fertőtleníteni szükséges. Tekintettel arra, hogy a légzésvédőt (FFP2, FFP3 maszk) csak a tiszta területen távolíthatják el a dolgozók, a tiszta területen is szükséges veszélyes hulladékgyűjtő és alkoholos kézfertőtlenítő biztosítása.

- *Szervezd meg minden érintett számára a szükséges oktatást!*

A COVID-19 gyanús és fertőzött betegek ellátása során az egyéni védőeszközök használatának és a keletkező veszélyes hulladékok kezelésének lépéseit minden érintett munkatársnak ismernie és követnie kell. Ezzel biztosítható kollégáink és betegeink védelme is. Annak érdekében, hogy az ellátó személyzet ne csak az éles szituációban találkozzon a kapcsolódó teendővel, ezek oktatását és gyakoroltatását minél előbb meg kell kezdeni. Az oktatásnak ki kell térnie a védőeszközök levételének helyes kivitelezésére, a veszélyes hulladékok gyűjtésével és kezelésével kapcsolatos szabályokra. Az oktatás során figyelembe kell venni, hogy milyen eszközök érhetők el aktuálisan a munkatársak számára, és ahhoz kell igazítani az oktatás tartalmát. Amennyiben időközben más típusú egyéni védőeszköz (pl. overál helyett köpeny) érkezik az ellátóhelyre, akkor újra szükségessé válhat az oktatás, amennyiben az a korábbiakban nem tért ki ennek használatára.

- *Helyezz ki plakátokat, infografikákat!*

Mind az egyéni védőfelszerelések levételére, mind pedig a veszélyes hulladékok megfelelő elhelyezésére vonatkozóan készíthetők tájékoztatók, amik segítséget jelenthetnek a munkatársak számára. A kihelyezett infografikákkal, plakátokkal feleleveníthetjük a munkatársak korábban elsajátított, erre vonatkozó tudását. A tájékoztatók készítésénél alapelv, hogy azok jól látható betűmérettel készüljenek, legyenek rövidek, informatívak, és az átöltözés helyén feltűnő helyre kerüljenek kihelyezésre.

A fokozott stressz és munkateher lényegesen nagyobb egyéni kapacitásokat köt le, mint a megelőző, „békeidőszakban”, így fontos, hogy éljünk a nyomtatott anyagok adta lehetőséggel, ezzel támogatva dolgozóink mindennapi tevékenységét és egyben biztonságát. Fontos, hogy a kihelyezett tájékoztatók aktuálisak, az ellátóhelyre specifikusak legyenek. Ha változik az alkalmazott védőeszközök típusa, készüljön az új eszközhöz igazodó tájékoztató!

- *Segítsd a munkatársakat az egyéni védőeszközök levételében!*

Az egyéni védőeszközök szabályos levételéhez - teljes beöltözés esetén – segítségre lehet szükség. Amennyiben van önkéntes segítő (pl. orvostanhallgató, ápoló hallgató) az osztályon, akár az ő feladata is lehet ez a segítségnyújtás. Erre a segítségre a munkatársaknak minden műszakban szükségük van, ezt figyelembe kell venni a megoldás kialakításánál. Az optimális munkaerő gazdálkodás érdekében a védőeszközök levételében segítő személy további feladatokba is bevonható lehet (pl. hulladékgyűjtők telítettségének ellenőrzése, cseréje, adminisztrációja).

- *Gondoskodj alkoholtartalmú kézfertőtlenítőről!*

A védőöltözet levétele során kiemelten fontos és kötelező az alkoholos kézfertőtlenítő használata. Éppen ezért célszerű kijelölni egy személyt, - akár ugyanazt a személyt, aki a védőeszközök kihelyezéséért, utántöltéséért felel - akinek feladatai közé tartozik a kézfertőtlenítő tartályok rendszeres ellenőrzésére, szükség esetén utántöltése.

- *Jelöld ki a veszélyes hulladékok kezeléséért felelős személyt!*

A járvány időszakában különösen fontos, hogy a hulladékgyűjtőket biztonságosan tudják használni a dolgozók. Ezért célszerű műszakonként megjelölni egy személyt, akinek a feladatkörébe tartozik a veszélyes hulladékgyűjtő zsákok/tartályok telítettségének rendszeres ellenőrzése, szükség szerint a gyűjtődények zárása, előírás szerinti jelölése, cseréje.

- *Tervezd meg a COVID-19 járvány miatt megnövekedett mennyiségű veszélyes hulladékok tárolását, elszállítását!*

Gondolj arra, hogy ebben a helyzetben a megszokottnál jóval nagyobb mennyiségű veszélyes hulladék fog keletkezni! A keletkező veszélyes hulladékok elszállításig történő tárolását és elszállítását ennek figyelembevételével szükséges megtervezni mind szervezeti egység-, mind pedig intézményi szinten. Szükség lehet ideiglenes tárolóhelyek kijelölésére, az elkülönített, és illetéktelenek által hozzáférhetetlen módon való tárolás kialakítására. Gondolni kell arra is, hogy a veszélyes hulladékot előre meghatározott útvonalon, rögzített időpontban szállítsák az előre meghatározott helyre. Célszerű átgondolni és kialakítani a tárolóhelyek telítődése esetén követendő teendőket (ki, hová, kinek jelezzen a soron kívüli elszállítás szükségességéről).

Megjegyzés: Jelen ajánlás szorosan kapcsolódik az **Egyéni védőeszközök rendelkezésre állása és alkalmazása** című ajánlásunkhoz.

Felhasznált szakirodalom:

A COVID-19 megelőzésének és kezelésének kézikönyve, magyar fordítás (2020), 1,2 fordítás

A 2020. évben azonosított új koronavírus (SARS-CoV-2) okozta fertőzések (COVID-19) megelőzésének és terápiájának kézikönyve

Guidance for wearing and removing personal protective equipment in healthcare settings for the care of patients with suspected or confirmed COVID-19 (2020)

Ellenőrző lista

A védőeszközök helyes levételének fontossága, a keletkezett veszélyes hulladékok kezelése COVID-19 járvány idején

Az egyéni védőeszközök használatából származó, a szervezeti egységben keletkező veszélyes hulladékok várható mennyiségének becslése megtörtént.	☐
Rendelkezésre állnak az előírás szerinti veszélyes hulladékgyűjtő zsákok, tartályok, megfelelő méretben, és mennyiségben.	☐
Kijelölésre került az a hely, ahol a személyzet a munkavégzés után a szennyezett védőruházatot le tudja venni.	☐
Megtörtént az érintett munkatársak oktatása a szennyezett egyéni védőeszközök levételével, a keletkezett veszélyes hulladékok kezelésével kapcsolatban.	☐
Az egyéni védőeszközök levételének folyamatát, a helyes hulladékkezelést bemutató infografikák, plakátok kihelyezése megtörtént.	☐
Kialakításra került az a felelősi rendszer, mely alapján segíteni tudják a munkatársakat a szennyezett egyéni védőeszközök szabályos levételében.	☐
Kijelölésre került az a személy, aki a kézfertőtlenítő tartályokat ellenőrzi, szükség esetén utántölti.	☐
Kijelölésre került az a személy, aki a hulladékgyűjtő zsákok, tartályok telítettségi szintjét ellenőrzi, az ezzel kapcsolatos feladatokat ellátja.	☐
Elkészült a veszélyes hulladékok tárolására és szállítására vonatkozó terv.	☐

